

LỜI TỰA

Vì lời tựa là nơi duy nhất tác giả có thể bộc bạch trọn vẹn mục đích của mình hoặc ngỏ lời cáo lỗi cho những thiếu sót, tôi mạo muội tận dụng đặc quyền này để gửi gắm lời chia sẻ dành cho các độc giả của mình.

Khi phần đầu tiên của *Cô gái lỗi thời* được viết năm 1869, những lá thư nho nhỏ tha thiết khẩn nài tác giả viết thêm phần nối tiếp quả là lời đề nghị không thể chối từ, đưa tới việc tất yếu phải dẫn dắt nữ nhân vật chính của tôi mạnh bạo tiến thêm chừng sáu hoặc bảy năm kế tiếp. Bản chất nội tại của câu chuyện khiến cho việc làm liều lĩnh này hoàn toàn khả thi; khi mà trí tưởng tượng sống động của các độc giả trẻ sẽ bù đắp cho mọi sự thiếu hụt, và bỏ qua cho mọi sự thiếu nhất quán nếu có.

Tôi tin rằng lời giải thích này sẽ làm an lòng những ai có tư duy kỷ luật chặt chẽ, những người không tưởng tượng được tình trạng “vô tổ chức” trong văn chương như thế này, giúp họ tránh phải chịu đựng nỗi bối rối đã phải kinh qua khi đọc phần trước đó của cuốn sách.

Louisa May Alcott

Câu chuyện của *Cô gái lỗi thời* không nhằm mục đích tạo ra một hình mẫu hoàn hảo, mà hy vọng là một cải tiến khả thi dựa trên tiểu luận *Cô gái thời nay* (*The Girl of the Period*¹), khi mà tác phẩm được nhắc đến này dường như - thật đáng tiếc thay - đã phớt lờ hoặc hồ thẹn về những truyền thống cũ kĩ nhưng tốt đẹp, những thứ thực sự khiến phụ nữ đẹp đẽ và được tôn vinh, và qua hình mẫu phụ nữ này, mong muốn rằng hãy biến tổ ấm gia đình trở thành nơi mang đúng ý nghĩa của nó: chốn hạnh phúc, nơi cha mẹ và con cái, các anh chị em học được cách yêu thương, hiểu biết và giúp đỡ lẫn nhau.

Nếu câu chuyện về những trải nghiệm nữ tính của Polly góp phần mang lại những gợi ý hay đưa đến những ám chỉ tinh tế về một bài học, tôi sẽ cảm thấy rằng, dẫu có rất nhiều trở ngại, tôi hoàn toàn không lơ là trách nhiệm của mình hướng tới những nam thanh nữ tú trẻ trung, ít tuổi, vì được viết cho các bạn đọc trẻ ấy là niềm vinh hạnh và thích thú lớn lao của tác giả, vì tôi luôn tìm thấy ở họ những sự ủng hộ ân cần nhất, những phê bình nhẹ nhàng nhất và những người bạn thân thiện nhất.

L. M. A.

1. Tên một tiểu luận nổi tiếng được xuất bản năm 1868 trên tờ báo ra hằng tuần *Saturday Review* của nhà báo Eliza Lynn Linton (1822-1898), nữ nhà báo làm công ăn lương đầu tiên ở Anh.

CHƯƠNG 1

POLLY ĐẾN RỒI

“Đến giờ ra nhà ga rồi đấy, Tom!”
“VẬY THÌ ĐI THÔI.”

“Ôi, chị không đi đâu, trời ảm Ứt lẮm. Sẽ chẳng còn cuộn tóc nào giữ được nguyên nếp nếu chị phải ra ngoài vào một ngày như thế này, mà chị thì muốn mình trông thật đẹp khi Polly đến.”

“Chị không định để em một mình ra ngoài và đưa một cô gái lạ về nhà đấy chứ?” Tom trông có vẻ cảnh giác như thể chị gái vừa đề nghị cậu hộ tống một phụ nữ hoang dã đến từ nước Úc.

“Tất nhiên là thế rồi. Nhiệm vụ của em là phải đi đón cô ấy cơ mà; và nếu em không phải là người thô lỗ, em sẽ thích thôi.”

“Thế à, em gọi đó là xấu tính! Em đã định sẽ đi rồi nhưng chị lại nói chị cũng muốn đi nữa. Cứ bắt em phải bận tâm tới bạn bè chị hết lần này đến lần khác! Không có đâu, *thưa cô!*” Tom đang ở trên xô pha, bật dậy với vẻ

dứt khoát đây phần nộ, nhưng nhìn tổng thể mà nói, cái dáng vẻ kích động lại không phát huy được hiệu quả bởi cái đầu rối bù và dáng người lù rù do trang phục cậu mặc.

“Này, đừng có cáu bẳn thế; chị sẽ xin mẹ để cái cậu Ned Miller khủng khiếp mà em rất thích ấy đến nhà thăm em sau khi Polly về.” Fanny trấn an, hy vọng sẽ làm dịu đi cảm giác kích động của cậu em.

“Cô ta sẽ ở lại đây bao lâu?” Tom vừa hỏi vừa tự chỉnh đốn lại trang phục với một động tác giữ lắc cầu thả.

“Có lẽ là khoảng một hay hai tháng gì đó. Cô ấy dễ thương lắm, chị sẽ giữ cô ấy lại miễn là cô ấy thấy vui.”

“Vậy thì cô ta sẽ chẳng ở lại đây lâu đâu, nếu có tay em giúp sức.” Tom lầm bầm, cậu vốn luôn coi đám con gái là thành phần vô cùng không cần thiết của tạo hóa. Các cậu trai ở tuổi mười bốn đều có khuynh hướng suy nghĩ như vậy, biết đâu đây lại là một sự sắp đặt sâu xa, bởi lẽ bọn họ vốn thích những trò đảo ngược lộn nhào, nên sẽ có cơ hội đấm đuổi vào một mối duyên lành; nói một cách ẩn dụ thì khoảng ba hay bốn năm nữa, họ sẽ trở thành những nô lệ khúm núm của “đám con gái phiền phức đó”.

“Nghe này! Làm thế nào mà em nhận ra được cái thú tạo hóa đó trông ra sao? Em còn chưa bao giờ gặp cô ta, còn cô ta chưa bao giờ biết mặt em. Chị cũng sẽ phải đi cùng, Fan ạ.” Cậu nói thêm, ngập ngừng ở ngưỡng cửa, bị giữ chân lại bởi một suy nghĩ khủng khiếp rằng rất có thể cậu sẽ phải bắt chuyện với vài thiếu nữ xa lạ trước khi tìm thấy đúng người cần tìm.

“Em sẽ dễ dàng tìm thấy cô ấy thôi; cô ấy chắc sẽ đứng loanh quanh ở đó tìm kiếm chúng ta. Chị dám cá là cô ấy sẽ nhận ra em, cho dù chị không có ở đó, vì chị đã mô tả em cho cô ấy rồi.”

“Em cá là cô ta không thể đâu.” Tom nói rồi vuốt vội mái tóc xoắn tít và liếc nhìn vào gương, cảm thấy chắc chắn rằng cô chị gái của mình không hề đánh giá đúng đắn con người. Máy bà chị gái chẳng bao giờ nói hay nói tốt được gì đâu, vì “cánh đàn ông” hiểu quá rõ mà.

“Đi luôn đi không muộn quá bây giờ; rồi Polly sẽ nghĩ gì về chị cơ chứ!” Fanny gào lên, mất hết kiên nhẫn đẩy mạnh một cái, càng chọc tức thêm lòng tự trọng của phái mạnh.

“Cô ta sẽ nghĩ chị chỉ chăm chăm quan tâm đến đám tóc uốn quăn hơn cả bạn bè, mà cô ta đúng quá rồi còn gì.”

Cảm thấy mình vừa thốt lên một điều khá gay gắt và trần trụi, Tom thông thả bước đi, thâm tâm nhận thức rất rõ rằng đã trễ giờ rồi, nhưng cậu lại nhất quyết không vội vã khi vẫn còn trong tầm mắt của chị gái, dù sau đấy, cậu chạy thực mạng để bù lại cho lúc chần chừ đó.

“Nếu tôi mà là tổng thống, tôi sẽ ban hành một bộ luật để bắt lũ con trai im hết miệng lại cho đến lúc trưởng thành thì thôi; chúng chắc chắn là những kẻ đáng ghét gây phiền nhiễu nhất trên đời.” Fanny vừa nói vừa dõi theo hình dáng thông thọt của cậu em trai đang tản bộ dưới phố. Tuy nhiên, cô chắc hẳn sẽ đổi ý nếu cô đi theo cậu, vì ngay khi vừa rẽ vào góc phố, toàn bộ dáng vẻ của cậu thay đổi; đôi bàn tay rút ra khỏi túi áo, ngừng huýt sáo, cởi nút áo khoác, kéo cái mũ sụp xuống rồi lao đi thần tốc.

Louisa May Alcott

Tàu hỏa vừa tiến vào cũng là lúc cậu đến nhà ga, thở hồng hộc như một chú ngựa đua, khuôn mặt đỏ như con tôm hùm vì gió và vì chạy.

“Chắc là cô ta sẽ buộc tóc búi tó với một món phụ kiện nào đó, như những người khác, thì làm thế nào mình nhận ra cô ta đây? Fan thật tệ hại khi bắt mình đi một mình thế này!” Tom thầm nghĩ khi đứng đó nhìn theo dòng người tràn qua nhà ga, cảm thấy khá nản lòng khi các thiếu nữ lũ lượt đi ngang qua. Chẳng ai trong số họ trông có vẻ đang tìm kiếm người quen cả, thế nên cậu không bắt chuyện với họ, thay vào đó cậu chăm chăm nhìn thật kĩ từng đợt người mới đi ra, với vẻ như sẵn sàng tử vì đạo. “Cô ta kia rồi.” Cậu tự nhủ khi vừa bắt gặp một cô gái khoác trên người bộ y phục rực rỡ, đứng ngay ngắn, hai bàn tay chắp vào nhau, với một cái mũ rất nhỏ xinh được đặt trên đỉnh của một búi tóc tó, theo cách mà Tom gọi. “Mình phải hỏi chuyện cô ta thôi, đi nào!” Lấy hết can đảm làm nhiệm vụ, Tom chậm chậm tiến đến gần tiểu thư trông có vẻ như vừa bị gió thổi trang phục tối tả nên nhìn không khác gì một đám lộn xộn các loại khăn quàng, áo choàng với đăng ten, tóc cuốn lộn cùng lông vũ cài mũ.

“Nếu cô không phiền, tôi xin mạn phép hỏi tên cô có phải là Polly Milton không, thưa cô?” Tom khiêm nhường hỏi thăm, ngập ngừng trước người lạ đang phối phôi kia.

“Không phải đâu.” Thiếu nữ đáp lại cùng ánh mắt dừng dừng khiến cậu nín lặng ngay tức thì.

“Cô ta đang ở cái chỗ quái nào nhỉ?” Tom làu bàu, bước đi trong cơn thịnh nộ ngùn ngụt. Tiếng bước chân thình thịch vội vàng phía sau khiến cậu quay người lại

vừa kịp lúc trông thấy một cô gái nhỏ nhắn với gương mặt tươi cười đang chạy dọc sân ga dài dằng dặc này, trông có vẻ rất thích thú. Rồi cô ấy mỉm cười, vẫy vẫy cái túi về phía cậu, cậu dừng lại chờ cô, thậm chí hỏi: “Xin chào! Tôi tự hỏi liệu có phải Polly đấy không?”

Cô gái nhỏ tới nơi, chìa tay ra, vẻ vừa ngỡ ngàng vừa mừng rỡ hiện lên trong đôi mắt xanh biếc khi cô bé mở lời hỏi thăm: “Cậu Tom phải không?”

“Vâng. Sao cô biết vậy?” Tom vượt qua thử thách bắt tay mà chẳng mấy may nghĩ ngợi gì đến nó, chính cậu cũng đang quá kinh ngạc.

“À, Fan có kể với tôi rằng cậu có mái tóc xoắn, một cái mũi ngồ ngộ và liên tục huýt sáo, hay đội một cái mũ xám được kéo sụp xuống mắt; vì thế mà tôi nhận ra cậu ngay.” Polly gật đầu với cậu bằng cử chỉ thân thiện nhất, lịch sự kiềm chế không nhắc đến mái tóc “đỏ hoe”, cái mũi “hếch tẹt”, và cái mũ nôi “ông già”, tất cả những mô tả mà Fanny đã cẩn thận ghi sâu vào trong ký ức của mình.

“Máy hòm đồ hành lý của cô đâu?” Tom hỏi khi cậu chợt nhớ ra nghĩa vụ của mình phải nhắc cô ấy đưa cho cậu cái túi xách mà cậu chưa đề nghị cầm giúp.

“Cha dặn tôi đừng có chờ ai hết, không thì tôi sẽ lỡ mất cơ hội thuê xe ngựa, vì thế mà tôi đã giao hành lý cho một người đàn ông, ông ấy đang ở kia với hòm đồ của tôi.” Thế là Polly bước đi sau cái túi xách tay giản dị của mình, Tom theo sau, trong lòng có đôi chút phiền muộn về sự tắc trách của bản thân khi không thể hiện sự đón tiếp lịch thiệp. “Ồn trời, cô ta không có vẻ gì của một quý cô cả! Fan chẳng bảo mình rằng cô ta lại xinh

xắn thế. Trông không giống các cô gái thành thị, cũng không cư xử giống bọn họ.” Cậu thầm nghĩ, lê bước đi phía sau, mắt vẫn chăm chú vào những lọn tóc xoắn màu nâu đang lắc lư phía trước.

Khi xe ngựa bắt đầu lăn bánh, Polly hơi nẩy người trên chiếc ghế lò xo và bật cười rất hồn nhiên, vui vẻ. “Tôi thích đi những cái xe ngựa đẹp như thế này lắm, ngắm nhìn những thứ xinh đẹp, và có quãng thời gian thật vui vẻ, cậu có thể không?” Cô hỏi rồi trấn tĩnh lại ngay lập tức, như thể cô chợt nhận ra rằng mình đang trên một chuyến đi thăm viếng nghiêm túc.

“Không thích lắm.” Tom đáp mà không để tâm đến điều mình nói, vì thực tế là cậu đang bị á khẩu khi đột nhiên có một cô gái xa lạ lấn át hồn phách cậu.

“Fan thế nào? Sao cô ấy không đi cùng cậu vậy?” Polly hỏi, cố gắng tỏ ra nghiêm trang, trong khi đôi mắt cô vẫn đang long lanh phấn chấn.

“Vì sợ làm hỏng nếp những lọn tóc uốn đấy.” Rồi Tom mỉm cười, việc phản bội lòng tin chị em này khiến cậu cảm thấy bản lĩnh nam nhi của mình đã trở lại.

“Cậu với tôi không thấy ngại gì cái thời tiết ẩm ướt này. Tôi vô cùng biết ơn vì cậu đã đến đón tôi.”

Polly thật tốt bụng khi nói như vậy, và Tom cảm nhận được điều đó. Vì mái đầu tóc đỏ hoe của cậu cũng đang giữ yên một vị trí, và dường như sắc đỏ đồng cũng dịu hơn khi ở gần những lọn tóc nâu xinh xắn của Polly. Cậu vẫn chưa làm được gì cho cô ấy ngoài việc xách cái túi đi vài bước; thế mà cô lại cảm ơn cậu. Cậu thấy cảm kích, và trong lúc lòng tự tin dâng lên mãnh liệt, cậu đã mời cô một nắm đậu phộng từ trong chiếc túi lúc nào

cũng đây áp món ăn ngon lành này, đến nỗi người ta có thể lần theo cậu tới bất cứ đâu nhờ dấu vết những vỏ đậu phộng mà cậu để lại phía sau.

Ngay khi vừa làm vậy, cậu nhớ ra rằng Fanny lúc nào cũng coi những việc thế này thật là khiếm nhã, và cảm thấy cậu đã làm gia đình mình hổ thẹn. Thế nên cậu đã nhoài đầu ra ngoài cửa sổ, rồi cứ giữ nguyên ở đó thật lâu đến độ Polly phải hỏi ngoài đó có chuyện gì xảy ra. “Xì! Ai mà thèm quan tâm đến cái đồ nhà quê tin hìn như cô ta chứ!” Tom mạnh bạo tự nhủ, ý nghĩ nghịch ngợm tinh quái ập đến và xâm chiếm lấy cậu.

“Ông ấy có vẻ khá say, nhưng tôi cho là ông ấy vẫn có thể giữ chắc dây cương của lũ ngựa.” Cậu trai quý quái đáp lại, với vẻ nhẵn nhụi bình thản.

“Ông ấy say ư? Ôi, trời đất ơi! Thoát ra ngoài đi! Lũ ngựa có dữ không? Đoạn đường ở đây dốc lắm đấy, cậu nghĩ liệu có an toàn không?” Polly tội nghiệp kêu lên, cái mũ từ lông hải ly cong héch lên vì bị nhồi nhét qua ô cửa sổ phía cô ngồi đang hé mở một nửa.

“Có rất nhiều người sẽ vực chúng ta dậy nếu có điều gì đó xảy ra, nhưng chắc là sẽ an toàn hơn nếu tôi ra ngoài đó và ngồi với ông ấy.” Tom có chút mừng rỡ với hướng giải vây đột ngột này.

“Ôi, được đấy, nếu cậu không sợ! Mẹ sẽ phát hoảng nếu có chuyện xảy đến với tôi mất, ở nơi xa xôi thế này!” Polly thốt lên, lo lắng tột bậc.

“Cô đừng có lo. Tôi sẽ trông nom bác xà ích cùng bảy ngựa nữa.” Rồi Tom mở cánh cửa ra, mất hút lên phía trên, bỏ lại Polly tội nghiệp vừa bị lừa bịp đến nỗi sợ run lấy bảy ngời lại bên trong xe, còn cậu thì an nhiên say

sửa với sự tự do và thưởng thức đậu phộng ở phía bên ngoài, bên cạnh người xà ích già nghiêm nghị.

Fanny phi như bay xuống gặp “Polly yêu dấu” của mình, khi Tom báo tin cô đến bằng một lời giới thiệu duyên dáng “Em kiếm được cô ấy về rồi này!” cùng với điệu bộ của gã thợ săn gan dạ đang khoe ra những chiến tích có được nhờ kỹ năng điêu luyện của mình. Polly ngay lập tức được lôi lên lầu. Còn Tom, sau khi nhả một điệu giậm gót đôi trên tấm thảm ở cửa, rút lui vào phòng ăn để lấy lại sức với nửa tá bánh quy.

“Không phải cậu mệt lử rồi sao? Cậu không muốn ngã lưng xuống một chút à?” Fanny ngồi ở mép chiếc giường trong phòng của Polly, vừa nói liến thoắng, vừa kiểm tra mọi thứ đồ mà cô bạn của mình mang theo.

“Không mệt chút nào. Tổ đã trải qua quãng thời gian tuyệt lắm, chẳng có tí rắc rối nào, ngoại trừ ông đánh xe say rượu, nhưng mà Tom đã ra ngoài giúp ông ấy giữ vững dây cương nên tổ không thấy sợ nhiều lắm.” Polly ngâm thơ đáp lời trong lúc cởi chiếc áo khoác giản dị nhưng rất thuận tiện ra và hạ cái mũ tròn không có lấy một cọng lông vũ nào xuống.

“Vớ vẩn! Ông ấy không say đâu; thằng Tom làm thế chỉ để thoát ra ngoài thôi. Nó không chịu được khi ở cạnh con gái đấy.” Fanny đáp với vẻ trịch thượng.

“Cậu ấy không chịu được ư? Tại sao lại thế nhỉ? Tổ cứ nghĩ cậu ấy là người dễ chịu và tốt bụng!” Polly mở tròn xoe đôi mắt với vẻ mặt kinh ngạc.

“Nó là một thằng kinh khủng khiếp, bạn yêu dấu ơi, và nếu cậu có trót làm gì nó, nó sẽ giày vò cậu đến chết

thì thôi. Lũ con trai đều kinh khủng, nhưng nó là cái đứa kinh dị nhất mà tớ từng thấy.”

Fanny học ở một ngôi trường thời thượng, nơi mà những quý cô trẻ tuổi lúc nào cũng bận bịu với việc học tiếng Pháp, tiếng Đức và tiếng Ý, đến nỗi họ chẳng có thời gian để nhuần nhuyễn tiếng Anh nữa. Cảm nhận được cô bạn thân của mình đang quá xúc động khi nhắc đến cậu em trai, Polly quyết định kín đáo để cậu em yên và đổi chủ đề của cuộc nói chuyện. Cô vừa ngấm nhìn đầy ngưỡng mộ căn phòng rộng rãi và xinh đẹp, vừa nói rằng: “Thật lộng lẫy làm sao! Tớ chưa bao giờ được ngủ trên một cái giường có rèm che thế này, và cũng chưa từng có một cái bàn trang điểm đẹp như thế.”

“Tớ rất mừng là cậu thích nó, nhưng mà này, trời ơi, đừng có nói những điều như thế trước mặt bọn con gái khác nhé!” Fanny vừa trả lời vừa ước ao Polly sẽ đeo bông tai như mọi cô bạn khác vẫn mang.

“Tại sao không?” Cô chuột đồng quê hỏi cô chuột thành thị, bản khoản điều gì không tốt ở đây khi thấy thích thú những thứ dễ thương của người khác và có sao nói vậy. “Trời, họ cười nhạo mọi thứ dù chỉ hơi “kỳ cục” một chút, mà thế thì chẳng vui.” Fanny không nói “nhà quê”, nhưng cô ấy thực sự có ý đó, và Polly cảm thấy không thoải mái. Thế là cô giữ tung cái tạp dề lụa đen nhỏ xinh ra, với khuôn mặt trầm tư, và quyết định không bóng gió nhắc đến quê hương của mình nữa, nếu cô có thể kiềm chế được.

“Tớ thật tệ quá, mẹ bảo rằng tớ không cần đến trường thường xuyên khi cậu ở đây, chỉ cần hai hoặc ba lần một tuần thôi, để bắt kịp lớp Âm nhạc và Tiếng Pháp. Cậu có thể đi cùng tớ nếu cậu thích; cha đã nói